

DAG VAN DE BEROEPSKOLOM 2016

Nieuwsbrief 4 22 augustus 2016

Uitgave van de Leido Academy, het thema-netwerk voor LevenLang Leren

DIFFERENTIATIE BINNEN DE BEROEPSKOLOM *'Wegens verbouwing straks nog meer mogelijkheden'*

Naar een meer structureel perspectief voor de Beroepskolom

Vrijdag 7 oktober 2016 / 10.00 – 16.00 uur

Vergadercentrum De Eenhoorn – tegenover Station Amersfoort-Centraal

Inleiding

Elk jaar als we in mei starten met de voorbereiding van de Dag van de Beroepskolom proberen we een onderwerp te kiezen dat 'stevig in de belangstelling staat'. Daarmee kan via inleidingen en groepsessies met de aanwezigen worden gezien wat er speelt en – vooral – wat van belang is om met elkaar in de gaten te houden qua nieuwe ontwikkelingen. Dat houdt in dat we per definitie te maken krijgen met de dynamiek rond het onderwerp, met als gevolg in de aanloop naar de DvdB een aantal aanpassingen in het programma.

De dynamiek rond het onderwerp 'de differentiatie binnen de beroepskolom' heeft zelfs ons dit jaar verbaasd. Er worden diverse zeer interessante plannen gelanceerd en vanuit verschillende invalshoeken worden creatieve gedachten geformuleerd. Overigens wel zo dat ze aansluiten bij de plannen die OCW heeft neergelegd in de Strategische Agenda (SA) voor het hoger onderwijs ten aanzien van de aansluiting mbo-hbo en flexibilisering van leerwegen. Maar dat maakt de uitwisseling van meningen, voorstellen en suggesties op 7 oktober alleen maar des te interessanter.

Het thema

In de vorige nieuwsbrieven zijn we al uitgebreid ingegaan op het hoofdthema van de DvdB, zijnde de bewegingen die al rond de 'beroepskolom' in gang zijn gezet maar nog veel meer aandacht verdienen en zeker kunnen worden aangevuld met nog wel wat andere creatieve oplossingen.

De BK is een interessant fenomeen, al jaren met zorg omringd in politieke en bestuurlijke zin, maar er bestaan nog steeds misverstanden over wat er nu precies onder kan of moet worden verstaan. Zo wordt er veelal in enge zin naar gekeken d.w.z. naar de positie van de formele, door de overheid 'beheerde' opleidingen, en daar wordt nog steeds strak aan vastgehouden. Voor de overgangen tussen de diverse sectoren is voortdurend gezocht naar oplossingen voor het beter en soepeler maken van de doorstroom, maar veelal ontbrak de samenhang in wat er dan beide kanten van 'de sluis' nodig was om tot een bestendige aanpak te komen.

Vastlopen van studenten in een traject over twee sectoren heen kan dan wel worden meegenomen in allerlei statistieken en 'kille' analyses, maar de dynamiek in dergelijke doorlopende leerwegen laat zich door de tijd heen moeilijk vangen in duurzame oplossingen voor allerlei aansluitingsproblemen of het voorkomen ervan.

Gelukkig zijn er signalen dat er meer aandacht is en komt voor een structureel perspectief voor de beroepskolom, met mogelijkheden voor de regio's om daar invullingen aan te geven. Maar tevens zal daarbij – en dat zal van belang zijn – het scheppen van mogelijkheden gekoppeld moeten zijn aan een niet vrijblijvende manier van 'leren van elkaar'. Het moet leiden tot een meer coherente aanpak voor de BK (vmbo-mbo-hbo), in die zin dat de kansen om te differentiëren naar doelgroepen in het beroepsonderwijs niet alleen afhankelijk zijn van 'speerpunten' van individuele instellingen of bilaterale samenwerkingsverbanden, nog te vaak op ad-hoc-basis.

De beroepskolom kan met inzet van zaken als keuzedelen, Ad-opleidingen, vormen van werkend-leren en mede gebruik van niet-formele kwalificaties 'volwassen' worden... Anders gezegd: mbo- en hbo-instellingen zijn onderhand al vanaf 1994, dus meer dan 21 jaar, met elkaar 'in gesprek' via allerlei overleggen en het formuleren van oplossingen – met het oog op het belang van de deelnemers en studenten. Dat belang is vooral het optimaal gebruik kunnen maken van de kansen die het studeren in de BK biedt, door uit te stromen met een diploma of een dossier. Maar vervolgens moet iemand in het kader van het 'levenlang leren' op een flexibele manier stappen kunnen zetten binnen diezelfde BK, zowel verticaal (hoger...) als horizontaal (breder...) – afhankelijk van de situatie waarin hij of zij zich bevindt.
Meer hierover op 7 oktober...

Actuele zaken, mee te nemen...

Een paar actuele zaken die in het programma zijn verwerkt:

- Vanuit het ministerie van OCW zal inzicht worden gegeven in de stand van zaken ten aanzien van de formele uitwerking van de SA-HO voor de regionale samenwerking mbo-hbo.
- Een onlangs ingestelde landelijke werkgroep is bezig met het formuleren van een 'position paper' rond 'Talentontwikkeling en flexibel beroepsonderwijs'. Op de DvdB zal hierover een presentatie worden gegeven o.a. over de wijze waarop we kunnen leren van landen als de VS en Zwitserland waar het onderwijs volledig in dienst staat van degenen die een bepaalde vraag naar onderwijs hebben, en hoe het aanbod daarop is ingericht.
- De Hogeschool Rotterdam heeft een duidelijke mening als het gaat om het bestrijden van de uitval in het hbo van de mbo-instroom, en wil graag een aantal zaken gaan uitproberen. De plannen hiervoor wil men met de aanwezigen delen.
- De invoering van de Associate degree als zelfstandige opleiding per 2018 (eerder lijkt wat lastig met alle te vernieuwen wet- en regelgeving) blijkt veel turbulentie met zich mee te gaan brengen als het gaat om de aansluiting mbo-hbo, met 'kansen' op het formuleren van doorlopende leerwegen en het inspelen op de mogelijkheden van mbo'ers (en hun competenties). Een aantal zaken hiervan zal op een rijtje worden gezet.

Opzet: meer interactiviteit...

We gaan alle ontwikkelingen rond het thema van de DvdB aandacht geven via inleidingen door de betrokkenen, gevolgd door de gelegenheid om (technische en inhoudelijke) vragen te stellen. Vervolgens worden bij een aantal van de inleidingen over het onderwerp statements van de aanwezige deelnemers gepresenteerd die plenair worden bediscussieerd.

Zo'n discussie leidt tot het formuleren van het belangrijkste aspect betreffende het onderwerp, te bewaren voor de groepssessies in het middagdeel om te komen tot een set aanbevelingen voor BK16/20 (de landelijke werkgroep die sinds de DvdB in 2014 functioneert) en uiteraard alle partijen die er gebruik van kunnen gaan maken.

Ongeveer twee weken voor de DvdB zullen we een lijst met onderwerpen naar de deelnemers sturen, met het verzoek om 'statements' aan te dragen voor de discussies. Zie hieronder voor de stukken die u kunt gebruiken in de voorbereiding op 7 oktober.

Documenten, ter voorbereiding

In de aanloop naar de DvdB zullen er diverse documenten verschijnen, mede op basis van de recente ontwikkelingen binnen de beroepskolom, de SA-HO en de wens van de overheid om vooral te focussen op de kracht van regionale samenwerking, maar dan ook in combinatie met het uitwisselen van expertise, ervaringen en goede voorbeelden op landelijk niveau om zo de krachten te bundelen.

Het gaat om een document van de hand van Roel van Asselt over 'stimulering van de beroepskolom door regionale samenwerking', ook te zien als een handreiking aan OCW in het licht van de onderzoeken die vanuit het ministerie worden gedaan. Dat gebeurt onder meer door bezoeken vanuit OCW aan hogescholen en regio's.

Daarnaast publiceren we een stuk waarin de eerste gedachten over het landelijke netwerk voor de regionale samenwerkingsverbanden worden neergelegd. Ook zal de 2016-versie van het rapport met een analyse van de ontwikkelingen rond de diplomarendementen en studiesuccessen in het hbo (vorig jaar is de 2015-versie besproken op de DvdB) worden toegestuurd.

Beide stukken zullen breed worden verspreid.

Programma

Op basis van de huidige toezeggingen en de ontwikkelingen die we aan de orde willen stellen, hebben we de volgende opzet voor 7 oktober in gedachten.

09.15 – 10.00 uur	Ontvangst, registratie
10.00 – 10.05 uur	Opening, korte toelichting op deze dag, en praktische informatie
10.05 – 10.30 uur	De traditionele Keiharde Kennis Kwis – om uw kennis van het mbo en hbo te testen aan de hand van recente ontwikkelingen <i>Jan Nienhuis, SBB</i>
10.30 – 11.10 uur	Talentontwikkeling en flexibel beroepsonderwijs - lessen die we kunnen leren van landen als de VS... ook voor ons totale systeem... <i>Vertegenwoordiger Landelijk Werkgroep</i>
11.10 – 11.45 uur	Uitwerking van de Strategische Agenda: de stand van zaken <i>Sabah Dakika, directie HO&S, Ministerie van OCW</i>
11.45 – 11.55 uur	Pauze
11.55 – 12.20 uur	Wat kunnen we leren van de Ad-pilots 'format B', met een deel op de mbo-locatie... voor de regionale samenwerking... <i>Jose Mulder, ECBO</i>
12.20 – 12.45 uur	De Ad als zelfstandige opleiding: consequenties voor mbo-hbo <i>Hans Daale, Leido</i>
12.45 – 13.35 uur	Lunch
13.35 – 14.00 uur	Schakelen van mbo naar hbo: gedachten bij plannen hiervoor in een regio <i>Beleidsmedewerker Hogeschool Rotterdam</i>
14.00 – 14.20 uur	Stimulering van de beroepskolom door regionale samenwerking <i>Roel van Asselt, voorzitter BK16/20</i>
14.20 – 14.40 uur	Een flexibele beroepskolom, horizontaal en verticaal toegankelijk... met de focus op studiesucces <i>Hans Daale, Leido</i>
14.40 – 14.50 uur	Pauze
14.50 – 15.45 uur	Discussie in kleine groepen, aan de hand van de 'uitgekozen' statements
15.45 – 16.00 uur	Conclusies en aanbevelingen

Praktische zaken

Een aantal praktische aspecten van de DvdB16:

- Vrijdag 7 oktober, van 10.00 tot 16.00 uur (inloop vanaf 9.15 uur)
- In het conferentiecentrum De Eenhoorn, Amersfoort (tegenover het centraal station)
- Kosten: 130 euro (excl. btw)
- Aanmelding is mogelijk via info@leido.nl. Afmelden tot 25 september is kosteloos.